

แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้
แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาศิลปะจูไห่ ประเทศจีน

Strategic Communication Approaches for the Implementation of Outcome-
Based Education (OBE) within the Framework of Media Convergence: A Case
Study of the Visual Arts Program at Zhuhai Vocational College of Art, China

เยียน ซื่อตี¹ และ เหมือนฝัน คงสมแสง²

Yan Sidi¹ and Muanfun Kongsomsawaeng²

¹นักศึกษาสาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการสื่อสาร คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการสื่อสาร
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Corresponding Author: yansidi9978@gmail.com

Received: August 5, 2025. Revised: October 28, 2025. Accepted: November 14, 2025.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ และ 2) ประเมินผลแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงค่ากลางของความพึงพอใจหรือความคิดเห็น และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อดูจำนวนหรือสัดส่วนของผู้ตอบในแต่ละระดับ

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน การจัดการเรียนการสอนควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ต้องตอบโจทย์ผู้บริโภคและสังคม เน้นให้นักศึกษาเห็นภาพผลงานจริง ไม่เน้นแค่ความสวยงาม คอยสนับสนุนให้นักศึกษาได้ฝึกคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ ฝึกการทำงานเป็นทีม ควรมุ่งสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะจริง คิดสร้างสรรค์ ใช้เทคโนโลยีได้ ประเมินผลงานตามจริง ผสมผสานสื่อดิจิทัล ผลการประเมินแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) พบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อฯ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในเชิงการนำไปใช้จริง โดยผลการประเมินแนวทางอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยทุกด้านรวมเท่ากับ $\bar{X} = 4.22$ (S.D. = 0.70)

คำสำคัญ: การศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE), การหลอมรวมสื่อ, ทัศนศิลป์, การเรียนรู้เชิงโครงการ,
การประเมินอิงเกณฑ์

Abstract

The objectives of this research were to 1) analyze communication approaches for implementing the Outcome-Based Education (OBE) model under the concept of media convergence, and 2) evaluate the effectiveness of communication strategies in applying the OBE-based educational management model under the media convergence framework in the Visual Communication program at Zhuhai Vocational College of Art, China. The study employed in-depth interviews and focus group discussions, along with descriptive statistics to calculate mean scores—representing the central tendency of satisfaction or opinions—and standard deviations to determine the distribution or dispersion of responses at each level.

The research findings revealed that, in implementing the OBE model under the media convergence concept for the Visual Communication program, teaching and learning processes should establish clear outcome goals that address the needs of consumers and society. Instruction should emphasize tangible project outcomes rather than mere aesthetic value, encouraging students to think critically, creatively, and collaboratively. The program should aim to produce graduates with genuine competencies, creativity, and technological literacy, while ensuring authentic performance-based assessment and the integration of digital media throughout the learning process. The evaluation results indicated that the communication and implementation approach of the OBE model under the media convergence framework was appropriate and feasible for practical application. The overall assessment was rated at a high level, with a mean score of $X = 4.22$ (S.D. = 0.70).

Keywords: Outcome-Based Education (OBE), Media Convergence, Visual Communication, Project-Based Learning, Criterion-Referenced Assessment

บทนำ

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกมิติของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร การสร้างสรรค์สื่อ และการเรียนรู้ ระบบการศึกษาไม่สามารถดำเนินไปในรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป สาขาการออกแบบทัศนศิลป์ซึ่งเน้นการคิดสร้างสรรค์และการใช้เครื่องมือสื่อผสมผสานเพื่อถ่ายทอดสารอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นหนึ่งในสาขาที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างเด่นชัด ภายใต้บริบทของ “การหลอมรวมสื่อ” (Media Convergence) ที่สื่อทุกประเภทตั้งแต่สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ไปจนถึงสื่อออนไลน์ถูกบูรณาการเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้รับสารไม่ใช่เพียงผู้บริโภค แต่กลายเป็นผู้ผลิตและผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารโดยตรง ส่งผลให้ภูมิทัศน์ของการออกแบบสื่อและการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง

ผู้เรียนในยุคปัจจุบันจึงต้องมีทั้งความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจบริบททางสังคม และทักษะการใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยควบคู่กัน ผู้ออกแบบสื่อยังต้องสามารถทำงานข้ามศาสตร์ เช่น ผสานความรู้ด้านทัศนศิลป์ การตลาด วิทยาศาสตร์ข้อมูล และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ “ทักษะด้านบุคลิกและสังคม” และ “ความรู้รอบรู้ทางดิจิทัล” กลายเป็นคุณสมบัติสำคัญของบัณฑิตสาขานี้ ระบบการศึกษาจึงต้องปรับตัวจากการเน้นเนื้อหาเชิงทฤษฎีไปสู่การพัฒนาสมรรถนะที่ใช้ได้จริง แนวคิด “การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์” หรือ (OBE) จึงได้รับความสนใจ เพราะมุ่งให้ผู้เรียน “ทำได้จริง” หลังสำเร็จการศึกษา โดยออกแบบหลักสูตรและการประเมินผลย้อนจากผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) ที่ถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ (Ana Paula & Rita, 2021)

การนำแนวคิด OBE มาประยุกต์ใช้ในสาขาทัศนศิลป์ช่วยเสริมทั้งทักษะการออกแบบ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลร่วมสมัย โดยเฉพาะเมื่อผนวกกับแนวคิดการหลอมรวมสื่อ จะก่อให้เกิดผู้เรียนที่สามารถออกแบบสื่อ วางแผนการสื่อสารอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (Irsyad & Hermita, 2021) อย่างไรก็ตาม การประยุกต์ใช้จริงในบริบทของทัศนศิลป์ยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านการกำหนดผลลัพธ์เชิงนามธรรม เช่น ความคิดสร้างสรรค์หรือการตีความสื่อ การประเมินผลที่ยืดหยุ่นน้อย และการขาดทรัพยากรเทคโนโลยีที่เพียงพอ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อยังไม่ตอบสนองต่อการสร้าง “บัณฑิตยุคดิจิทัล” ได้อย่างแท้จริง (Xugang et al., 2021)

ประเทศจีนได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา โดยประกาศ “แผนแม่บทการสร้างประเทศชั้นนำด้านการศึกษา ค.ศ. 2024–2035” ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ โดยเฉพาะอาชีวศึกษา ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ กฎหมายอาชีวศึกษาล่าสุดฉบับใหม่ ปี 2022 เน้นยกระดับสถานะของอาชีวศึกษาให้เท่าเทียมกับสายสามัญ ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม และบูรณาการแนวคิด OBE เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะจริงเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Xu, 2023; Reuters, 2025) ในบริบทนี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาทั่วประเทศจีน ถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านทัศนศิลป์ชั้นนำในภาคใต้ของจีน ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษจูไห่ ใกล้ฮ่องกงและมาเก๊า วิทยาลัยมีจุดเด่นในการผลิตบุคลากรด้านทัศนศิลป์คุณภาพสูง และมีการนำนโยบาย OBE มาปรับใช้ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม

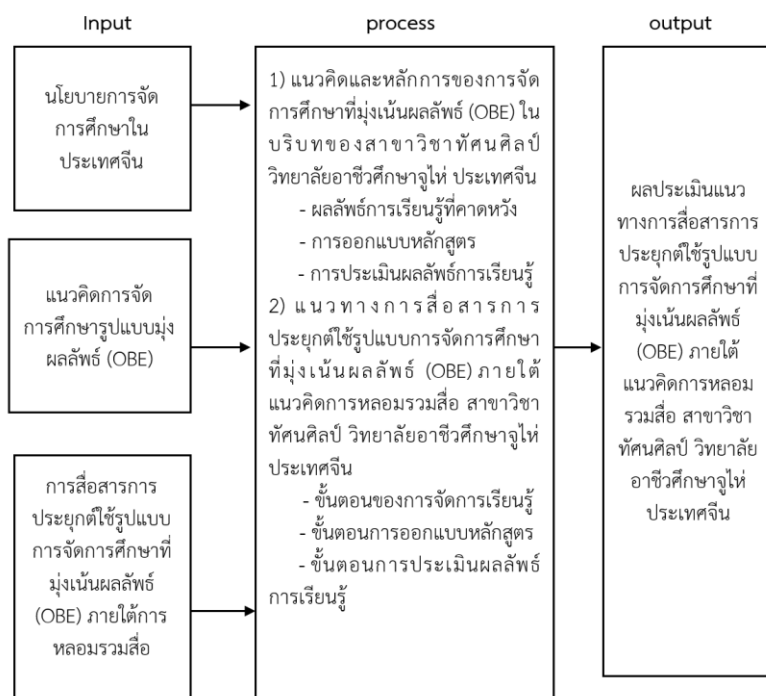
และสถาบันต่างประเทศ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากโครงการจริง ส่งผลให้มีอัตราการมีงานทำสูงถึงร้อยละ 97 (Xie, Liu & Zou, 2020)

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์และพัฒนา แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิด การหลอมรวมสื่อ ในสาขาวิชาทัศนศิลป์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาไห่ เพื่อเป็นต้นแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับยุคดิจิทัล ช่วยยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้มีสมรรถนะทางเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และจริยธรรมทางสื่อ พร้อมก้าวสู่การเป็นกำลังสำคัญในอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาไห่ ประเทศจีน
2. เพื่อประเมินผลแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาไห่ ประเทศจีน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

นิยามศัพท์

การศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ หมายถึง แนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุสมรรถนะ ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สามารถนำไปใช้จริงหลังสำเร็จการศึกษา โดยใช้การออกแบบหลักสูตรย้อนกลับ และประเมินผลตามเกณฑ์สมรรถนะ เป็นเครื่องมือสำคัญ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้งใหญ่ ประเทศจีน

การหลอมรวมสื่อ หมายถึง กระบวนการผสมผสานหรือบูรณาการสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ สื่อดิจิทัล และโซเชียลมีเดีย ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อถ่ายทอดสารหรือข้อมูลไปยังผู้รับสาร โดยมุ่งสร้างประสบการณ์การสื่อสารแบบใหม่ที่มีความยืดหยุ่น โต้ตอบได้ และครอบคลุมหลายมิติ

สาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ หมายถึง สาขาวิชาที่จัดการศึกษาการถ่ายทอดสารหรือความหมายผ่านสัญลักษณ์ทางสายตา เช่น ภาพกราฟิก ตัวอักษร สี และภาพเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้นการสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สร้างประสบการณ์ที่ตอบโต้ความเข้าใจของผู้รับสาร และสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล และสื่ออินเทอร์เน็ตแควทิฟ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้งใหญ่ ประเทศจีน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่ผู้เรียนจะสามารถรู้ เข้าใจ หรือสามารถปฏิบัติได้ หลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือรายวิชาที่กำหนดไว้ โดยเน้นการประเมินความสามารถจริง มากกว่าการท่องจำเนื้อหา

การออกแบบหลักสูตร หมายถึง การสร้างสรรค์หลักสูตรโดยเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นจึงวางแผนสร้างเนื้อหาและวิธีการสอน รวมถึงการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลลัพธ์นั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนด

วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้งใหญ่ ประเทศจีน หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาด้านทัศนศิลป์ ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองอุ้งใหญ่ ประเทศจีน มีจุดเด่นด้านการบูรณาการทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงนำแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างบัณฑิตที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนทฤษฎีและวรรณกรรมในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1. บริบททั่วไปของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้งใหญ่ ประเทศจีน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้งใหญ่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านทัศนศิลป์ชั้นนำในภูมิภาคตอนใต้ของจีน ก่อตั้งเมื่อปี 2541 และได้รับการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการในปี 2546 ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษอุ้งใหญ่ ซึ่งมีทำเลที่โดดเด่น ใกล้ฮ่องกงและมาเก๊า ทำให้เอื้อต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตอย่างมาก วิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในฐานะกรรมการสมาคมการศึกษาอาชีพด้านทัศนศิลป์แห่งประเทศไทย และเป็นฐานฝึกอบรมสำหรับบัณฑิตปริญญาโทด้านทัศนศิลป์ (MFA) เปิดสอนทั้งหมด 5 คณะ ครอบคลุม 47 สาขาวิชา โดยเฉพาะด้านการออกแบบทัศนศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ และการจัดการ นอกจากนี้ ยังร่วมมือกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ จัดโครงการปริญญาตรี ปริญญาโท และโครงการแลกเปลี่ยนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

อย่างรอบด้านวิทยาลัยให้ความสำคัญกับคุณภาพคณาจารย์ โดยมีครูดีเด่นหลายระดับ และเชิญผู้เชี่ยวชาญจากนานาชาติมาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ อีกทั้งยังพัฒนารูปแบบการสอนที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรม เช่น การเรียนการสอนแบบโครงการจริง และระบบครู-ศิษย์สมัยใหม่ นักศึกษาของวิทยาลัยประสบความสำเร็จอย่างมาก ได้รับรางวัลระดับมณฑลและระดับชาติหลายครั้ง สะท้อนถึงคุณภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษา วิทยาลัยมุ่งเน้นการมีงานทำเป็นหลัก สร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการชั้นนำหลายแห่ง ส่งผลให้อัตราการมีงานทำของบัณฑิตสูงถึง 97% และยังขยายโอกาสการทำงานสู่ฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน และต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง (zhac.edu.cn, 2567)

2. บริบททั่วไปของสาขาวิชาการออกแบบทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน สาขาการออกแบบทัศนศิลป์ (Visual Communication Design) วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน เป็นศาสตร์บูรณาการที่ใช้ภาพ สัญลักษณ์ และสีในการสื่อสารสาระและอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเชื่อมโยงความรู้ด้านการออกแบบ การสื่อสาร จิตวิทยา และเทคโนโลยีดิจิทัล หลักสูตรเน้นการเรียนรู้ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เช่น การออกแบบกราฟิก สื่อโต้ตอบ และภาพเคลื่อนไหว ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพในหลากหลายสาขา ทั้งอุตสาหกรรมดั้งเดิม ดิจิทัล และองค์กรด้านวัฒนธรรม โดยมุ่งสร้างนักออกแบบที่สามารถแก้ปัญหาการสื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์และตอบสนองความต้องการของสังคมร่วมสมัย (zhac.edu.cn, 2567)

3. นโยบายการจัดการศึกษาในประเทศจีน ประเทศจีนประกาศแผนแม่บทการศึกษาปี 2024–2035 เพื่อยกระดับระบบการศึกษาให้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศและฟื้นฟูความยิ่งใหญ่ของชาติ โดยเน้นการสร้างระบบการศึกษาที่มีเอกลักษณ์แบบสังคมนิยมจีน พัฒนาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยวิจัย และหลักสูตรที่ตอบโจทย์เทคโนโลยีและยุทธศาสตร์ชาติ จีนยังเน้นการเปิดกว้างสู่ความร่วมมือระดับนานาชาติ ขยายโครงการแลกเปลี่ยนและดึงดูดบุคลากรต่างชาติ นอกจากนี้ยังมุ่งผลิตแรงงานทักษะสูงและสร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาทั้งในเมืองและชนบท เพื่อก้าวสู่การเป็นมหาอำนาจทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคง (Xinhua, 2025)

4. นโยบายการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในประเทศจีน ประเทศจีนได้ปฏิรูประบบกฎหมายการศึกษา โดยเน้นส่งเสริมอาชีวศึกษาแม้จำกัดการลงทุนภาคเอกชนในสาขาอื่น กฎหมายการศึกษาอาชีวศึกษาฉบับใหม่ปี 2022 ยกย่องสถานะอาชีวศึกษาให้เทียบเท่าการศึกษาทั่วไป และเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการจ้างงานอย่างเท่าเทียม มุ่งลดอคติทางสังคมต่อสายอาชีพ และตอบสนองต่อความต้องการแรงงานฝีมือ ภายในปี 2035 จีนตั้งเป้าพัฒนาระบบอาชีวศึกษาให้ทันสมัยและเป็นผู้นำระดับโลก นอกจากนี้ ยังส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อขยายบทบาทในเวทีโลกอย่างต่อเนื่อง (Ainsley, Will., 2022)

5. นโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษารูปแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ในประเทศจีน นโยบายการจัดการศึกษารูปแบบการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ในประเทศจีนเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่มุ่งสร้างบุคลากรคุณภาพสูงมีความสามารถในการปฏิบัติงานจริง และพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ ทั้งยังเป็นแบบอย่างของการปฏิรูปการศึกษาเชิงกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของจีนอย่างแท้จริง (Gao, L., & Xu, Y., 2022)

6. แนวคิดการจัดการศึกษารูปแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ การจัดการศึกษารูปแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ เป็นแนวคิดการเรียนรู้ที่เริ่มจากผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องบรรลุเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปใช้จริงในชีวิตหรืออาชีพ การออกแบบหลักสูตรเริ่มจากสมรรถนะสำคัญ ผลลัพธ์ของหลักสูตร ผลลัพธ์ของรายวิชาโดยใช้แผนที่หลักสูตรช่วยจัดระบบศึกษารูปแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทั้งด้านวิธีสอน การวัดผล และเวลา มีการใช้เทคนิคหลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบสหวิชาชีพ และเพื่อเสริมประสบการณ์ตรงและทักษะการคิดขั้นสูงองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การออกแบบผลลัพธ์ที่ชัดเจน การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ และการปรับปรุงต่อเนื่อง ทั้งนี้ครูมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะและออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน “เรียนรู้วิธีเรียนรู้” และสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนหลังจบการศึกษา (สมชาย เทพแสง, กันต์ฐมนิธญา นฤโฆษกิตติกริตติ และอจริยา เทพแสง, 2566)

7. แนวทางการนำการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ไปใช้ในอาชีวศึกษาในประเทศจีนในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาชีวศึกษาเพื่อรองรับอุตสาหกรรมและแรงงานทักษะสูง โดยน่านโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) มาใช้เป็นแนวทางหลักการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์เน้นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริงหลังเรียนจบมากกว่าการเรียนรู้เพียงทฤษฎี จีนออกแบบหลักสูตรย้อนกลับ กำหนดผลลัพธ์ก่อน แล้วจึงสร้างเนื้อหาและวิธีสอน พร้อมประเมินผลตามความสามารถจริง อีกทั้งสนับสนุนความร่วมมือกับอุตสาหกรรม และใช้ระบบ “1+X” และ micro-credentials เพิ่มความยืดหยุ่น การนำการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ช่วยพัฒนาทักษะตรงตามเป้าหมาย สร้างแรงงานคุณภาพเพื่อแข่งขันในระดับโลกภายในปี 2035 (Tan, Q. & Zhang, M., 2023)

8. การประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ภายใต้การหลอมรวมสื่อ การพัฒนาวิชาชีพของครูควรรวมถึงการฝึกอบรมแนวคิดและเทคนิคการสื่อสารภายใต้การหลอมรวมสื่อเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสื่อสารและประสิทธิภาพการสื่อสารโดยสรุปทฤษฎีการสื่อสารภายใต้การหลอมรวมสื่อให้มุมมองและแนวทางใหม่สำหรับการศึกษามัยใหม่สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการบูรณาการการสื่อสารแบบดั้งเดิมและการเรียนรู้ออนไลน์ การวิจัยในอนาคตสามารถสำรวจผลกระทบการประยุกต์ใช้การสื่อสารภายใต้การหลอมรวมสื่อในสาขาวิชาและขั้นตอนการศึกษาต่างๆ และวิธีเอาชนะความท้าทายในกระบวนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Qu, N., & Wang, Q., 2023)

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักดังต่อไปนี้

1) ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวะจูไห่ ประเทศจีน ผู้บริหารระดับผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี หรือ ตำแหน่งเทียบเท่ารองคณบดีที่ดูแลด้านวิชาการขึ้นไป จำนวน 5 คน

2) บุคลากรประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวะจูไห่ ประเทศจีน บุคลากรประจำสาขาวิชาทัศนศิลป์ ศาสตราจารย์ 4 คน รองศาสตราจารย์ 12 คน อาจารย์ 28 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองผู้อำนวยการ หรือระดับเชี่ยวชาญ ขึ้นไป จำนวน 3 คน

4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารโดยเฉพาะการหลอมรวมสื่อในยุคปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการถ่ายทอดสาร ความรู้ ทักษะ ทศนคติ หรือพฤติกรรม ผ่านสื่อ ช่องทาง และกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 3 คน

5) นักศึกษาสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั่วประเทศจีน นักศึกษาสาขาวิชาทัศนศิลป์ระดับ ปวช. จำนวน 5 คน นักศึกษาระดับ ปวส. จำนวน 5 คน รวม 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการศึกษาดังนี้

1) แบบบันทึกการศึกษาข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง/ชื่อเอกสาร ระบุชื่อเอกสาร หรือบทความที่ศึกษา เช่น “แนวคิด การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ในการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาในจีน” ผู้แต่ง/หน่วยงาน ใครเป็นผู้เขียนหรือจัดทำ ปีที่เผยแพร่ เพื่ออ้างอิงความทันสมัย วัตถุประสงค์หรือประเด็นสำคัญของเอกสาร

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีโครงสร้างแบบคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์แบบเชิงลึกที่ได้วางแผนคำถามตามวัตถุประสงค์เอาไว้แล้ว เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถซักถามได้อย่างละเอียด ถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา

3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่อาศัยการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่มผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ จำนวน 15 คน โดยมีผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินรายการ ทำหน้าที่กระตุ้น และควบคุมทิศทางการสนทนาให้เป็นไปตามหัวข้อหรือประเด็นที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

4) แบบสอบถาม ใช้สำหรับประเมินผลแนวทางแนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ทั่วประเทศจีน จากกระบวนการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert 5 scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือหลักเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) และการสื่อสารภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบร่างนำเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้าน OBE การสื่อสารเพื่อการศึกษา และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อพิจารณาความครอบคลุม ความเหมาะสม และความชัดเจนของคำถามในแบบสัมภาษณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

2) การปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ปรับถ้อยคำให้เหมาะสมกับบริบทของสาขาทัศนศิลป์ และเพิ่มคำถามที่สามารถสะท้อนการนำแนวคิด Media Convergence มาผนวกกับการเรียนการสอนตามกรอบ OBE ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3) การทดสอบความเหมาะสมเบื้องต้น (Pre-test) เครื่องมือได้รับการทดลองใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 2-3 ราย เพื่อประเมินความเข้าใจในคำถามและระยะเวลาในการสัมภาษณ์ รวมทั้งสังเกตความสับสนในการสนทนา

4) การปรับปรุงครั้งสุดท้าย ผลจากการทดสอบเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยปรับปรุงลำดับคำถามให้มีความเป็นธรรมชาติยิ่งขึ้น และเพิ่มคำถามปลายเปิดเพื่อส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง

ด้วยกระบวนการข้างต้น ผู้วิจัยมั่นใจว่าเครื่องมือที่ใช้มีความน่าเชื่อถือ ครอบคลุมประเด็นการวิจัย และสามารถสะท้อนข้อมูลเชิงลึกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดกรอบการสัมภาษณ์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

- 1) ความเข้าใจต่อ OBE และการหลอมรวมสื่อ (มุมมอง ความแตกต่าง จุดเด่น จุดอ่อน)
- 2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (ความสอดคล้องกับอุตสาหกรรม ทักษะ สมรรถนะ ข้อเสนอแนะ)
- 3) การออกแบบหลักสูตร (รูปแบบการเรียนรู้ การบูรณาการ โครงการจริง ความร่วมมือกับอุตสาหกรรม)
- 4) การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (ความเหมาะสม รูปแบบการประเมิน ข้อเสนอแนะ)
- 5) ความพร้อมของผู้เรียนต่อการทำงานจริง และแนวทางพัฒนา
- 6) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและอนาคตของ OBE ภายใต้การหลอมรวมสื่อ

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ทบทวนวรรณกรรมและนโยบายการศึกษา (OBE และการหลอมรวมสื่อ) เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและแนวคำถาม ขออนุญาตและประสานงานกับหน่วยงานในวิทยาลัยอาชีวศึกษาให้ จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม พร้อมตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (3 คน)

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก นัดหมายและสัมภาษณ์รายบุคคล (45-60 นาที) บันทึกเสียง และจดบันทึกภาคสนาม เพื่อใช้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ใช้แนวคำถามจาก 6 หมวด แต่ปรับลำดับตามบริบทผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อจบแต่ละราย ให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาข้อ

ขั้นตอนที่ 3 การสนทนากลุ่ม จัดกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ (1) คณาจารย์และผู้บริหาร (2) นักศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ดำเนินการสนทนา 60-90 นาที ใช้เทคนิคการสนทนาแบบมีโครงสร้าง เพื่อสะท้อนและยืนยัน

แนวทางการประยุกต์ OBE ใช้การสังเกตเชิงมีส่วนร่วม ระหว่างการสนทนาเพื่อบันทึกพฤติกรรม ท่าที และปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผลและตรวจสอบข้อมูล สรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง และให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนกลับ

การตรวจสอบข้อมูล

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสามารถสะท้อนความเป็นจริงตามสภาพบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้ง ประเทศจีน ผู้วิจัยได้นำวิธีการตรวจสอบข้อมูลตามแนวทางของ ลินคอล์น และกูบา (Lincoln & Guba, 1985) ที่เน้นความเชื่อมั่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเน้นการวิเคราะห์เนื้อหา และการตีความ ตามแนวทางของ Miles & Huberman (1994) ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1) การลดทอนข้อมูล ผู้วิจัยทำการถอดเทปการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มทั้งหมดอย่างละเอียด จากนั้นทำการคัดเลือก ตัดทอน จัดกลุ่ม และสรุปสาระสำคัญของข้อมูล โดยเน้นเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2) การจัดหมวดหมู่และการแสดงข้อมูล หลังจากลดทอนข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามหัวข้อหรือประเด็นหลักที่กำหนดไว้ เช่นรูปแบบและกระบวนการสื่อสารในการประยุกต์ใช้การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ การหลอมรวมสื่อในกระบวนการเรียนการสอนทัศนศิลป์ ปัจจัยสนับสนุนและอุปสรรคในการประยุกต์ใช้การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ บทบาทของผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหารโดยการนำเสนอข้อมูลจะใช้รูปแบบตาราง แผนภาพ หรือแผนผังความคิด เพื่อให้เข้าใจง่าย และช่วยให้ผู้วิจัยมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและแนวโน้มต่าง ๆ ได้ชัดเจน

3) การสรุปและการตีความ ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญจากข้อมูลที่จัดหมวดหมู่แล้ว และตีความตามบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้ง ประเทศจีน โดยเปรียบเทียบกับเอกสารหลักฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างข้อค้นพบเชิงลึก ที่ตอบโจทย์วัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของข้อสรุปด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า และการตรวจสอบร่วมกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อยืนยันความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ

4) การวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมของแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้ง ประเทศจีน สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ได้จากการเก็บจากแบบสอบถามในวงสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ประเมินความเหมาะสมหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุ้ง ประเทศจีน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงค่ากลางของความพึงพอใจหรือความคิดเห็น หาส່วน

เป็ยงเบนมาตรฐาน เพื่อดูจำนวนหรือสัดส่วนของผู้ตอบในแต่ละระดับ การแปลผลคะแนนค่าเฉลี่ยมาตราส่วนลิเคิร์ท 5 ระดับ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุไร ประเทศจีน พบว่า

1. ขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนรู้ผลลัพธ์ที่คาดหวังที่เน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุไร ประเทศจีน

ขั้นตอนการวางแผน การวางแผนให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายงานออกแบบ ไม่ใช่เพียงแค่ความสวยงาม แต่ต้องตอบโจทย์แบรนด์และผู้บริโภคจริง ๆ เน้นการวางแผนให้ชัดเจนว่า ผลงานต้องจับต้องได้จริงและตอบโจทย์สังคม การผสมผสานสื่อช่วยให้สามารถกำหนดทิศทางการเรียนรู้ให้ตอบโจทย์อุตสาหกรรม ขั้นตอนการดำเนินการต้องเน้นการใช้ VR/AR แพลตฟอร์มออนไลน์ และสื่อโต้ตอบจริงในการเรียน เช่น UX/UI หรือสื่อรณรงค์ ซึ่งทำให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง อาจารย์ทำหน้าที่เป็นโค้ช ช่วยนักศึกษาใช้สื่อหลากหลาย ฝึกคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์จริง สนับสนุนการใช้ ร่วมกับเทคโนโลยี VR/AR ช่วยให้การเรียนรู้ไม่จำกัดแค่ในห้องเรียน การทำโปรเจกต์กับภาคธุรกิจ ช่วยให้นักศึกษาเห็นภาพอาชีพจริง พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและแก้ปัญหา

2. ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุไร ประเทศจีน

การระบุลักษณะของบัณฑิตสู่วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ต้องการสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะจริง คิดสร้างสรรค์ ปรับตัวเก่ง และใช้เทคโนโลยีได้ การกำหนดผลลัพธ์ที่คาดหวัง เน้นการสร้างผลงานที่ตอบโจทย์สังคม มีทักษะวิเคราะห์และสามารถใช้ทักษะการหลอมรวมสื่อได้จริง ผลลัพธ์ต้องเน้นสมรรถนะ ไม่ใช่เพียงการจดจำทฤษฎี การออกแบบโครงสร้างหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ การออกแบบต้องเน้นโครงการจริง การใช้ VR/AR, UX/UI และการผสมผสานข้ามศาสตร์ให้ผู้เรียนฝึกลงมือจริง การออกแบบรายวิชา รายวิชาจะถูกออกแบบให้บูรณาการการเรียนรู้ร่วมกัน, การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการวิเคราะห์สื่อสังคม เพื่อสร้างงานที่มีคุณค่า

3. ขั้นตอนการประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์เป็นสำคัญภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุไร ประเทศจีน

การออกแบบวิธีการสื่อสาร และประเมินผล ต้องเน้นให้ใช้การประเมินผลตามผลงานจริง โดยผสมผสานการสื่อสารหลากหลายช่องทาง รวมถึงสื่อดิจิทัล สนับสนุนการประเมินที่ให้นักศึกษาฝึกสื่อสารกับผู้ใช้จริงและฝึกนำเสนอ การออกแบบการประเมินผลหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตรจะอิงตามความพร้อมของนักศึกษาในการทำงานจริง ความสามารถในการสร้างผลงานที่ตอบโจทย์สังคมและตลาด ขั้นตอนการวัดและ

ประเมินผล การประเมินแบบอิงผลงานจริง ไม่เน้นสอบท่องจำ แต่ใช้ผลงาน โครงการ และ การสื่อสารจริงเป็นตัววัด มีการวิเคราะห์ตลาดผ่านโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินจริง ขั้นตอนการตอบสนอง/พัฒนา เน้นการปรับปรุงงานตามคำติชมจากผู้ใช้งานจริง และการเรียนรู้แบบวนซ้ำ ช่วยให้งานพัฒนาต่อเนื่อง ผู้เรียนจะสามารถนำประสบการณ์การทำงานกับธุรกิจกลับมาพัฒนาทักษะต่อยอดได้

ผลประเมินแนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ประเทศจีน พบว่า

จากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) เป็นแนวคิดทางการศึกษาที่มีเป้าหมายหรือผลลัพธ์เป็นสำคัญ เมื่อสิ้นสุดประสบการณ์การศึกษา นักเรียนแต่ละคนควรบรรลุเป้าหมายหรือความสำเร็จในการเรียนรู้การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ไม่มีรูปแบบการสื่อสารหรือการประเมินเฉพาะเจาะจงในชั้นเรียน โดยการเพิ่มโอกาสแก่นักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้จะมีการใช้รูปแบบการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ บทบาทของครูจะปรับเปลี่ยนเป็นผู้แนะนำ ผู้ฝึกอบรม ผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้ให้คำปรึกษาตามผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ แนวทางการสื่อสารควรเริ่มจากการชี้แจงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจน ร่วมกับการสร้างโมเดลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรใช้วิธีประเมินผลอิงเกณฑ์ ที่พิจารณาจากความสามารถจริงและผลงานจริง ไม่เน้นการสอบท่องจำ นอกจากนี้ควรพัฒนาเนื้อหาในรูปแบบสื่อดิจิทัล เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา และรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ และการหลอมรวมสื่อมีบทบาทสำคัญในการยกระดับการเรียนการสอนสาขาทัศนศิลป์ โดยช่วยพัฒนาทักษะการคิด การสร้างสรรค์ การสื่อสาร และความสามารถในการทำงานจริง ทำให้นักศึกษาเกิดสมรรถนะพร้อมใช้ในตลาดแรงงาน เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปอาชีวศึกษาของจีน และตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสากล โดยประเมินผลแนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ประเทศจีน ค่าเฉลี่ยทุกด้านรวมเท่ากับ $\bar{X} = 4.22$ และ ค่าเฉลี่ย S.D. = 0.70

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการสื่อสารและแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ ในสาขาวิชาทัศนศิลป์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี

ผลการวิจัยพบว่าระบบการสื่อสารทางการศึกษาของสาขาทัศนศิลป์ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการถ่ายทอดความรู้เชิงเดียว ไปสู่การเรียนรู้แบบบูรณาการหลายมิติ โดยใช้ สื่อหลอมรวม เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างครู ผู้เรียนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Jenkins.H (2006) ที่มองว่าการหลอมรวมสื่อไม่ใช่เพียงการรวมเทคโนโลยี แต่คือการสร้าง “วัฒนธรรมแห่งการมีส่วนร่วมที่ผู้เรียนกลายเป็นผู้สร้างสรรค์องค์ความรู้ร่วมกับผู้สอน การสื่อสารภายในกระบวนการเรียนรู้ใช้ช่องทางหลากหลาย ทั้งแพลตฟอร์มออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านวิดีโอ การสาธิตงานจริง และการใช้เทคโนโลยี VR/AR เพื่อจำลองสถานการณ์การ

ออกแบบ ผลลัพธ์คือ ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำเสนอผลงานได้แบบเรียลไทม์ ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและเกิดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ลักษณะการพัฒนาเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Qu & Wang (2023) ที่ชี้ว่าการบูรณาการสื่อหลอมรวมในบริบทการศึกษา จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และเอื้อต่อการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเท่าเทียมมากขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินการยังสะท้อนการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายของจีนที่มุ่งยกระดับอาชีวศึกษาในแผนพัฒนา ปี 2024–2035 (Zhou, Y., & Wang, L., 2022) ซึ่งเน้นการบูรณาการ หรือความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคอุตสาหกรรม เพื่อผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะตรงความต้องการของตลาดแรงงานสร้างสรรค์ กล่าวได้ว่าผลการวิจัยข้อนี้ยืนยันว่า การสื่อสารภายใต้การหลอมรวมสื่อเป็นกลไกสำคัญที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในแนวทาง OBE ให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุใหญ่ ประเทศจีน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกพบว่า แนวทางการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) การสื่อสารภายในกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ที่อำนวยความสะดวก มากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้ ชี้นำให้ผู้เรียนตั้งคำถาม วิเคราะห์ และสื่อสารแนวคิดผ่านการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Spady (1994) และ Biggs, J., & Tang, C. (2011) ที่เสนอให้การสอนแบบ OBE เน้นการเรียนรู้จากผลลัพธ์และสมรรถนะจริงมากกว่าการท่องจำ 2) การสื่อสารข้ามสื่อ การใช้สื่อหลายรูปแบบร่วมกัน เช่น วิดีโอ แพลตฟอร์มออนไลน์ และผลงานอินเทอร์แอคทีฟ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นเชิงศิลปะและการสื่อสารได้ในหลากหลายมิติ สอดคล้องกับ Nguyen, T., & Le, H. (2021) ที่อธิบายว่าการใช้สื่อหลากหลายช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะการเล่าเรื่องเชิงภาพ 3) การสื่อสารระหว่างสถาบันกับอุตสาหกรรม การนำผลงานของนักศึกษาไปใช้จริงกับองค์กรหรือแบรนด์ในพื้นที่ให้ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในวงจรการผลิตสื่อจริงและเพิ่มทักษะวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสอนแบบบูรณาการในระบบอาชีวศึกษาของจีนที่มุ่งให้การศึกษาและการผลิตเชื่อมโยงกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีการอบรมและพัฒนาครูให้มีทักษะด้านการสื่อสารดิจิทัลและการใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ รวมถึงสนับสนุนเครื่องมือ เทคโนโลยี และสื่อการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม

1.2 ผู้กำหนดนโยบายระดับชาติควรสนับสนุนงบประมาณและโครงสร้างพื้นฐาน เช่น เทคโนโลยีดิจิทัล ห้องปฏิบัติการ VR/AR และอุปกรณ์การเรียนรู้สื่อผสม เพื่อให้การบูรณาการ Media Convergence เป็นไปได้อย่างเต็มรูปแบบ

1.3 เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานจริง ควรส่งเสริมโครงการร่วมพัฒนา (Co-creation) เช่น การฝึกงาน การออกแบบหลักสูตรร่วม และการผลิตผลงานจริงร่วมกันระหว่างนักศึกษาและผู้ประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

2.1 คณาจารย์ควรพัฒนาและปรับวิธีการสอนให้เน้น “ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่วัดได้จริง” (Measurable Learning Outcomes) โดยบูรณาการการใช้สื่อหลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ วิดีโอ หรือเทคโนโลยี VR/AR เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง

2.2 ควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และกิจกรรมข้ามสาขา มากขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2.3 ควรปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการประเมินอิงเกณฑ์ (criterion-referenced assessment) ให้ครอบคลุมการประเมินทั้งกระบวนการและผลงานจริง เพื่อสะท้อนสมรรถนะของผู้เรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 ควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนและความร่วมมือกับต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้แนวโน้มและวิธีการทำงานระดับสากล เสริมสร้างทักษะการปรับตัวและการทำงานข้ามวัฒนธรรม

2.5 ควรสร้างระบบติดตามผลบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางการสอนให้ตอบโจทย์ตลาดแรงงานได้อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรขยายการวิจัยไปยังสาขาวิชาอื่นในกลุ่มศิลปะและการสื่อสารเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการสื่อสารและผลการเรียนรู้จากการประยุกต์ใช้ OBE ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อในบริบทที่แตกต่าง เช่น ด้านการออกแบบมัลติมีเดีย ดนตรี หรือการผลิตภาพยนตร์

3.2 ควรศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ในระยะยาวของผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการ OBE ร่วมกับ Media Convergence โดยติดตามผลหลังสำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะอาชีพ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสื่อสารเชิงดิจิทัลในสถานที่ทำงานจริง

3.3 ควรวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของแนวทางการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นโดยเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยรูปแบบ OBE ภายใต้สื่อหลอมรวมกับกลุ่มที่เรียนแบบดั้งเดิม เพื่อยืนยันผลเชิงประจักษ์และสร้างแบบจำลองการสื่อสารทางการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- สมชาย เทพแสง, กันต์ฐมนิญา นฤโฆษกิตติภักดิ์ และอัจฉริยา เทพแสง. (2023). การศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ Outcome-based Education (OBE): ภัยสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นหลัก. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและนวัตกรรมการศึกษา*, 2(1), 39-52.
- Ainsley, Will. (2022, May 6). Vocational education in China: New law promotes sector's growth. https://www.china-briefing.com/news/vocational-education-in-china-new-law-promotes-sectors-growth/?utm_source=chatgpt.com
- Ana Paula F., & Rita Assoreira A. (2021). Soft skills in design education, identification, classification, and relations: Proposal of a conceptual map. *Design and Technology Education*, 26(3), 245–260.
- Biggs, J., & Tang, C. (2011). *Teaching for quality learning at university* (4th ed.). Open University Press.
- Gao, L., & Xu, Y. (2022). Integrating OBE philosophy into curriculum design in Chinese higher education. *International Journal of Educational Reform*, 31(2), 156–170.
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic Inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage
- Irsyad M., & Hermita N. (2021). Application of design-based learning and outcome-based education in basic industrial engineering teaching: A new teaching method. *Journal of Physics: Conference Series*, 13(1), 1-21.
- Jenkins, H. (2006). *Convergence culture: Where old and new media collide*. New York University Press.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Nguyen, T., & Le, H. (2021). Integration of digital technology and virtual reality in design education: Opportunities and challenges. *International Journal of Educational Technology*, 18(2), 45–59.
- Qu, N., & Wang, Q. (2023). Research on the influence mechanism of media convergence on network ideological and political education in universities. *Journal of Social Science Humanities and Literature*, 6(6). 235-244.
- Reuters. (2025, January 19). *China unveils 2024–2035 plan to build strong education nation*. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/china-unveils-2024-2035-plan-build-strong-education-nation-2025-01-19/>

- Spady, W. G. (1994). *Outcome-based education: Critical issues and answers*. American Association of School Administrators.
- Tan, Q., & Zhang, M. (2023). Micro-credentials in Chinese vocational education: An OBE approach to skill-based learning. *Asian Education Review*, 12(1), 41–55.
- Xie, Y., Liu, Y., & Zou, F. (2020). Reform and practice of computer application technology major construction and development in higher vocational colleges in China: Taking Jiangxi Vocational College of Applied Technology as an example. *International Journal of Higher Education Teaching Theory*, 1(4), 243–245.
- Xinhua. (2025, January 20). *China unveils blueprint for building strong education system by 2035*. English.gov.cn. https://english.www.gov.cn/policies/latestreleases/202501/20/content_WS678d85c6c6d0868f4e8eef83.html
- Xugang Z., Ying M., Zhigang J., Siva C., Yanan W., & Raoul F. F. (2021). Application of design-based learning and outcome-based education in basic industrial engineering teaching: A new teaching method. *Sustainability*, 13(5), 1-21
- zhac.edu.cn, (2024, December 20). *About Us*. <https://ys.zhac.edu.cn/ArtWeb/about.aspx?alias=xyjj>
- Zhou, Y., & Wang, L. (2022). National education reform and industrial collaboration: A new direction for vocational education in China. *International Review of Educational Policy*, 29(2), 98–115.